

Тернопільська обласна рада

**Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації**

**Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра української мови і літератури та методик їх навчання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА НАУКОВА МОВА

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Історія)

Кременець – 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська наукова мова» для студентів, які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література.) Кременець, 2023. 20 с.

Розробник: Коміньярська І.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Робоча програма схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури та методик їх навчання (протокол № 1 від 31 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри
української мови і літератури та методик їх навчання

B. M. Назарець

1. Вступ

Анотація. Освітня компонента «Українська наукова мова» пропонується як обов'язкова нормативна навчальна дисципліна для підготовки магістрантів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Магістранти як майбутні науковці повинні володіти українською науковою мовою для здійснення своїх наукових студій. Освітня компонента «Українська наукова мова» розкриває особливості наукового стилю сучасної української літературної мови, обґрунтует систему основних і похідних жанрів наукових текстів, висвітлює мовні тактики і стратегії, ознайомлює з основними етапами підготовки та оформлення кваліфікаційної магістерської роботи для формування навичок та вмінь виконувати типові завдання науково-практичних досліджень магістрантами відповідно до норм і правил оформлення наукового тексту.

Українська наукова мова вивчається після таких освітніх компонент: філософія та методологія науки і методологія науково-педагогічних досліджень.

Ключові слова: кваліфікаційна робота, культура наукової мови, науковий стиль, наукова доповідь, проспекція, публічний виступ, ретроспекція.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 (90 год)	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна навчальна дисципліна	
Модулів – 2	спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Історія)	Рік підготовки: 1-й	
Змістових модулів – 4		Семестр – 2	Семестр – 2
Загальна кількість годин – 90 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	22 год.	4 год
		Практичні	
		23 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		45 год.	80 год
		Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Українська наукова мова» пропонується як обов'язкова нормативна навчальна дисципліна для підготовки магістрантів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). Магістранти як майбутні науковці повинні володіти українською науковою мовою для здійснення своїх наукових студій.

Курс «Українська наукова мова» – сходинка у світ удосконалення та формування наукових та інтелектуальних знань, умінь й навичок, вхід у теорію та практику управління пізнавальною діяльністю. Вивчення даного курсу забезпечує підвищення ефективності наукових досліджень у вищій школі та випереджувальний розвиток фундаментальних пошуків, що сприяє постійному збагаченню змісту навчальних курсів новітніми науковими досягненнями в обраній фаховій галузі. Кожна наукова галузь має як загальну, так і спеціальну термінологію, що формувалася протягом історичного розвитку мови. Уміння нею користуватися в процесі наукової діяльності є надзвичайно важливим для формування компетенцій магістранта-науковця у галузі педагогіки.

У процесі вивчення української наукової мови магістрант повинен навчитися правильно будувати усне та письмове, самостійне та наукове висловлення, розуміти особливості його жанрової будови, уживати відповідні мовні засоби. Дослідницька діяльність магістранта має бути невід'ємною складовою навчального процесу. Наукове висловлення або кваліфікаційна магістерська наукова робота відповідає таким вимогам, як актуальність, наукова обґрунтованість, послідовність і логіка викладу матеріалу, сила впливу й переконаність висновків.

Мета курсу «Українська наукова мова» : вивчити основні науково-теоретичні й мовно-прагматичні засади оформлення наукових документів різних жанрів, забезпечивши в такий спосіб належний рівень підготовки й захисту магістерської роботи.

Завданнями курсу є:

- опанувати основну загальнонаукову термінологію наукової роботи та стилю наукового дослідження;
- засвоїти різні види наукового дискурсу, чинники формування наукового стилю сучасної української літературної мови, способи викладу матеріалу в науковому стилі;
- систематизувати спеціальну наукову термінологію;
- з'ясувати особливості формально-наукової й мовно-прагматичної організації наукового документа;
- засвоїти особливості усного та писемного наукового мовлення;
- опрацювати науково-інформаційне забезпечення виконання наукової роботи;
- усвідомити особливості культури наукової мови, стилістичні вимоги до оформлення наукових робіт українською мовою.

У ході вивчення курсу «Українська наукова мова» магістрант, з огляду на набуті у вищій школі знання з української мови, повинен навчитися їх застосовувати відповідно до своїх наукових потреб, самостійно мислити, робити ґрунтовні висновки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:**

- основні наукові праці з курсу;
- особливості наукового мовлення у своїй галузі;
- загальні й спеціальні наукові терміни українською мовою;
- основні закономірності функціонального стилю наукової літератури;
- способи викладу матеріалу в науковому дослідженні;
- основні різновиди наукових текстів;
- правила мовної організації різних наукових текстів;
- основні стандарти, нормативні документи, де зазначено вимоги до оформлення результатів науково-дослідних робіт.

У результаті опрацювання теоретичних аспектів здобувач повинен **уміти:**

- створювати власне наукове повідомлення відповідно до теми дослідження;
- науково грамотно будувати наукове висловлення;
- визначати особливості різних наукових текстів;
- виділяти важливе й другорядне в текстах;
- користуватися спеціальною науковою термінологією;
- шукати потрібні для наукової роботи відомості в сучасному інформаційному просторі.

Курс «Українська наукова мова» спрямований на формування у студентів таких професійних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність забезпечувати здобуття освіти державною мовою.

ФК7. Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних і соціокультурних контекстах.

ФК9. Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії та наукової полеміки; здатність творчо та критично осмислювати інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Володіти комунікативною компетентністю (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти).

ПРН5. Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики, літературознавства та історії.

ПРН6. Знати особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс сучасності.

ПРН15. Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Українська наукова думка: історія та сучасність

Тема 1. Особливості становлення наукового стилю сучасної української мови.

З історії формування наукового стилю української мови. Поняття про науковий стиль української мови. Давні книжні традиції у науковому стилі. Розвиток наукового стилю в XIX-поч.ХХ ст. Науковий стиль у 20-30-х роках ХХ ст. Наука та її розвиток за радянської доби. Сучасні тенденції мовного науковтворення. Позамовні чинники формування наукового стилю сучасної української мови.

Тема 2. Характеристика наукового стилю.

Проспекція та ретроспекція в науковому тексті. Способи викладу матеріалу в науковому дослідженні. Основні та похідні жанри текстів наукового стилю. Авторські стратегії і тактики основного наукового тексту. Особливості використання мовних засобів наукового стилю.

Змістовий модуль 2.

Наукова робота українською мовою

Тема 1. Кваліфікаційна робота – наукове дослідження.

Види випускових робіт українською мовою.

Науково-інформаційне забезпечення виконання наукової роботи. Пошук тем та ідей.

Наукові школи, їх концепція.

Вимоги до написання випускової роботи.

Послідовність виконання кваліфікаційної роботи. Тема та концепція дослідження.

Етапи дослідження. Теоретичні та практичні джерела наукового дослідження. Укладання картотеки дослідження. Аналіз мовного матеріалу дослідження. Методологія. Методи наукових досліджень. Опрацювання, систематизація та моделювання матеріалу дослідження.

Тема 2. Структура кваліфікаційної роботи.

Структура наукової роботи. Вступ. Тема. Мета. Концепція. Завдання дослідження. Основний виклад. Теоретична і практична частина роботи. Узагальнення результатів та написання висновків.

Підготовка до публічного захисту кваліфікаційної роботи. Типові помилки у структурі наукової роботи.

Тема 3. Оформлення кваліфікаційної роботи.

Стиль наукової роботи. Вимоги до мовного та технічного оформлення наукового дослідження. Титульна сторінка. Апарат дослідження. Цитування. Список використаної літератури. Список використаних джерел. Ілюстрації. Оформлення цифрового матеріалу. Типові помилки під час оформлення наукової роботи. Додатки.

Змістовий модуль 3.

Наукова доповідь.

Тема 1. Усна наукова доповідь.

Поняття про наукову доповідь. Науковий виступ. Різновиди наукової доповіді. Схема підготовки наукової доповіді. Прийоми виголошення доповіді й привернення уваги слухачів. Інтонація як важливий засіб наукової доповіді.

Тема 2. Мовна особистість доповідача.

Поняття про мовну особистість. Рівні володіння мовою. Мовна майстерність. Мовна компетенція.

Тема 3. Наукові заходи та розвиток наукової мови.

Наукова конференція. Науковий діалог. Дискусія. Рекомендації щодо проведення дискусії. Підготовка дискусії. Комунікативні стратегії. Наукова суперечка. Диспут. Доповідь. Тези. Конспектування.

Тема 4. Електронна презентація наукового виступу.

Роль інформаційних засобів у науковому виступі. Характеристика електронної презентації. Структура електронної презентації. Принципи створення електронних презентацій. Особливості сприйняття електронного тексту.

Змістовий модуль 4.

Публічний виступ – ознака фаховості майбутнього науковця-філолога.

Культура наукової української мови

Тема 1. Поняття про публічну монологічну мову.

Ораторська мова. Тематика публічних промов. Форми реалізації публічного мовлення. Підготовка публічної промови. З історії публічної мови.

Тема 2. Диференціація фахового монологічного публічного мовлення.

Поняття про красномовство. Роди і види публічної мови. Дипломатичне красномовство.

Тема 3. Поетапність підготовки публічного фахового монологу.

Етапи підготовки і виголошення промови. Вибір теми. Збір інформації. Структурування матеріалу. Написання промови. Фактори зовнішності оратора. Контакт із слухачем. Структура промови.

Тема 4. Сутність і специфіка фахової діалогічної мови.

Культура наукової української мови.

Історія дискутивно-полемічної мови. Ознаки фахового діалогу. Ділова бесіда. Телефонна розмова. Суперечка. Аргумент та аргументація. Прийоми суперечки. Етика спілкування.

Наукова мовна культура – основа професійної діяльності дослідника. Культура наукового тексту. Культура усного наукового мовлення.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма							Заочна форма				
	усього	у тому числі						усього	у тому числі			
		л	пр	інд	с.р.				л	пр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Українська наукова думка: історія та сучасність

Тема 1. Особливості становлення наукового стилю сучасної української мови.	7	2		2		3	12	1				11
Тема 2. Характеристика наукового стилю.	8	2		2		4	11		1			10
Разом за змістовим модулем 1	15	4		4		7	23	1		1		21

Змістовий модуль 2.
Наукова робота українською мовою

Тема 1. Кваліфікаційна робота – наукове дослідження.	8	2		2		4	6					6
Тема 2. Структура кваліфікаційної роботи.	9	2		2		5	9	1		2		6
Тема 3. Оформлення кваліфікаційної роботи.	8	2		2		4	8					8
Разом за змістовим модулем 2	25	6		6		13	23	1		2		20

Змістовий модуль 3.

Наукова доповідь

Тема 1. Усна наукова доповідь.	6	2		2		2	6	1				5
Тема 2. Мовна особистість доповідача	6	2		2		2	5					5
Тема 3. Наукові заходи та розвиток наукової мови.	6	2		2		2	6					6
Тема 4. Електронна презентація наукового виступу.	7	2		2		3	6		1			5
Разом за змістовим модулем 3	25	8		8		9	23	1		1		21

Змістовий модуль 4.

<u>Публічний виступ – ознака фаховості майбутнього науковця-філолога</u>										
<u>Культура наукової української мови</u>										
Тема 1. Поняття про публічну монологічну мову.	6	1		1		4	4			4
Тема 2. Диференціація фахового монологічного публічного мовлення.	6	1		1		4	5			5
Тема 3. Поетапність підготовки публічного фахового монологу.	7	1		2		4	6	1	1	4
Тема 4. Сутність і специфіка фахової діалогічної мови. Культура наукової української мови.	6	1		1		4	6		1	5
Разом за змістовим модулем 4	25	4		5		16	21	1	2	18
Усього годин	90	22		23		45	90	4	6	80

6. Теми практичних занять та критерій оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<u>Змістовий модуль 1.</u> <u>Українська наукова думка: історія та сучасність</u> Становлення наукового стилю сучасної української мови: історія та тенденції наукотворення	2
2	Особливості наукового стилю: способи викладу матеріалу, жанри, стратегії та тактики.	2/1
3	<u>Змістовий модуль 2.</u> <u>Наукова робота українською мовою</u> Концепція кваліфікаційної роботи як наукового дослідження: тема, етапи, методи, систематизація й моделювання.	2
4	Завдання, виклад, висновки, захист кваліфікаційної роботи.	2/2
5	Оформлення кваліфікаційної роботи: стиль, цитування, список джерел.	2

	<u>Змістовий модуль 3.</u> <u>Наукова доповідь</u> 6 Усна наукова доповідь, виступ, схема підготовки.	2
7	Мовна компетенція особистості.	2
8	Наукові заходи: конференція, діалог, дискусія, диспут.	2
9	Структура та створення електронної презентації наукового виступу.	2/1
	<u>Змістовий модуль 4.</u> <u>Публічний виступ – ознака фаховості майбутнього</u> <u>науковця-філолога</u> <u>Культура наукової української мови</u>	2
10	Форма і тематика публічних промов. Красномовство. Публічний фаховий монолог, його етапи.	
11	Дискутивно-полемічна мова: діалог, бесіда, прийоми суперечки.	2/1
12	Культура наукової української мови.	1/1
	Разом	23/6

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях з навчальної дисципліни «Українська наукова мова» здійснюється в межах від 0 до 5 балів за такими критеріями:

- безпомилкове володіння матеріалом;
- здатність до практичного застосування знань;
- ініціативність і творчість;
- активність, самостійність;
- здатність до встановлення міжпредметних зв'язків.

К-сть	Вимога до усної відповіді	Вимога до письмового завдання
0	Студент не знає суті поставлених питань, допускає грубі помилки, потребує підказування.	Студент не розкриває суті поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдання користується одним джерелом інформації, не здатний до самостійного виконання завдання.

0	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, потребує підказування.	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдань користується одним джерелом інформації, не виявляє самостійності.
1	<p>Студент поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає багато помилок під час відповіді на поставлені питання.</p> <p>Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректних запитань.</p> <p>Недостатньо володіє розумовими операціями.</p>	Студент поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.
2	<p>Студент поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає декілька помилок під час відповіді на поставлені питання.</p> <p>Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректних запитань.</p> <p>Недостатньо володіє розумовими операціями.</p>	Студент поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.
3	Студент поверхово, але без помилок викладає суть навчального матеріалу. Відповідь на рівні загальних уявлень про предмет, має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації. Виявляє невисоку культуру викладу <u>знати</u> .	Студент безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації (3-4).
3	Студент грамотно (невпевнено з підказками) розкриває суть поставлених питань, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки.	Студент грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатациєю готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатньо самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 5.

4	<p>Використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки.</p> <p>Рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.</p>	<p>Студент грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатациєю готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатньо самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 6.</p>
4	<p>Студент не повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних.</p> <p>Відповідь студента частково повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію,</p> <p>узагальнення навчального матеріалу. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна</p>	<p>Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 7 (для написання реферату).</p>
5	<p>Студент повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних.</p> <p>Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію,</p> <p>узагальнення навчального матеріалу. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна</p>	<p>Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9 (для написання реферату).</p>

7. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;"><u>Змістовий модуль 1.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Українська наукова думка: історія та сучасність</u></p> <p>Укладти бібліографію джерел за темою: «Становлення наукового стилю сучасної української мови: історія та тенденції наукотворення».</p>	3/11
2	<p>Добір та опрацювання фахової літератури: «Особливості наукового стилю: способи викладу матеріалу, жанри, стратегії та тактики».</p>	4/10
3	<p style="text-align: center;"><u>Змістовий модуль 2.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Наукова робота українською мовою</u></p> <p>Опрацювання рекомендованої літератури за темою: «Концепція кваліфікаційної роботи: тема дослідження, етапи, методи, систематизація й моделювання наукових пошуків».</p>	4/6
4	<p>Укладти презентацію на тему: «Завдання, виклад та висновки наукового дослідження. Захист кваліфікаційної роботи».</p>	5/6
5	<p>Укладти повідомлення на тему: «Оформлення кваліфікаційної роботи: стиль, цитування, список джерел»</p>	4/8
6	<p style="text-align: center;"><u>Змістовий модуль 3.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Наукова доповідь</u></p> <p>Пошук інформації в мережі Інтернет за темою: «Усна наукова доповідь, виступ, схема підготовки».</p>	2/5
7	<p>Добір цікавих матеріалів на тему: «Мовна компетенція особистості».</p>	2/5
8	<p>Укладти список найновіших статей на тему: «Наукові заходи: конференція, діалог, дискусія, диспут».</p>	2/6
9	<p>Укладти презентацію на тему: «Структура та створення електронної презентації наукового виступу».</p>	3/5
10	<p style="text-align: center;"><u>Змістовий модуль 4.</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Публічний виступ – ознака фаховості майбутнього науковця-філолога</u></p> <p style="text-align: center;"><u>Культура наукової української мови</u></p> <p>Пошук інформації в мережі Інтернет за темою: «Форма і тематика публічних промов. Красномовство. Публічний фаховий монолог, його етапи».</p>	4/4 4/5
11	<p>Укладти бібліографію джерел за темою: «Дискутивно-полемічна</p>	

	мова: діалог, бесіда, прийоми суперечки».	4/4
12	Укласти список найновіших статей на тему: «Культура наукової української мови».	4/5
	Разом	45/80

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв’язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв’язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов’язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв’язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов’язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (69–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–68): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання ув практичних ситуаціях.

Оцінка F «2» (35–59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє павичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка FX «2» («нездовільно») (0–34) (з обов’язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях.

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання та критерії їх оцінювання

1. Написати анотацію до однієї з книг (з досліджуваної проблеми).
2. Проаналізувати науковий текст (з досліджуваної проблеми).
3. Написати наукову статтю (за темою свого магістерського дослідження).
4. Написати тези за темою власного дослідження.
5. Підготувати електронну презентацію.
6. Підготувати наукову доповідь.
7. Підготувати фаховий виступ (лекцію з теми).
8. Розробити термінологічний мінімум з проблеми.
9. Скласти перелік типових виразів власного наукового дослідження.
10. Укласти повідомлення ТікТоці.

9. Методи навчання

1. Лекції.
2. Робота зі словниками, енциклопедіями, довідковою літературою.
3. Робота з навчальною, науковою літературою, конспектування праць.
4. Робота з інформаційними ресурсами, у мережі Інтернет

10. Методи контролю

1. Перевірка самостійної роботи.
2. Захист самостійної роботи.
3. Бесіда-опитування.
4. Підсумковий контроль (екзамен).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1												Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий тест	Сума балів				
60																		
Змістовий модуль 1,2						Змістовий модуль 3,4												
30						30												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	10	30	100				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5							

Під час оцінювання знань, умінь та навичок студентів з навчальної дисципліни «Українська наукова мова» враховано зміни у Положення про організацію освітнього процесу в КОГПА імені Тараса Шевченка, Наказ № 201-С від 13.11.2020р. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/zminy_pro_org_osv_proc.pdf

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
75-81	C		зараховано
69-74	D		
		задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Базова

1. Баган М.П. Культура української наукової мови: посібник для самостійної роботи студентів. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022.48с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
3. Ботвина Н.В. Офіційно-діловий та науковий стилі сучасної української мови. Київ: АртЕк, 1999. – 258 с.
4. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: навч. Посібник. Тернопіль: підручники і посібники, 2008. 256 с.
5. Климова К.Я. Теорія і практика формування мовнокомунікативної професійної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів: монографія. Житомир, 2010. 558 с.
6. Мацько Л.І. Українська мова в освітньому просторі: навчальний посібник для студентів осв.-кваліф. рівня «магістр». К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2009. 607 с.
7. Мацько Л.І., Денискіна Г.О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
8. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль укр. мови: навч. пос. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 312 с.
9. Онкович Г.В. Хата: слово-тема і культурознак. Мовні стилі: навч. посіб. Київ: ІВО АПН України, 2010. 71 с.
10. Семеног О.М. Культура наукової української мови. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 216 с.
11. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови: підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.

Допоміжна

1. Гінзбург М. Д. Десять відомих правил українського ділового та наукового стилю, зведені в систему. *Стандартизація, сертифікація, якість.* 2004. № 2. С. 22-28.
2. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.
3. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови. Українська термінологія і сучасність: Зб. наук, праць. Київ: КНЕУ, 2001. Вип. IV. С. 11-14.
4. Дротянко Л. Наукова і побутова мова у процесі взаємопроникнення культур. *Вісник НАН України.* 2005. № 11. С. 51-58.
5. Дядюра Г. М. Функціональні параметри образності в науковому стилі (на матеріалі текстів природничих та технічних наук): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Черкаськ. інжен.-технол. ін-т. Черкаси, 2001. 18 с.
6. Євграфова А. Заголовок як актуалізатор текстової інформації. Електронна бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://www.jorn.univ.kiev.ua> (дата звернення: 23.08.2023)
7. Жайворонок В. В. та ін. Українська мова в професійній діяльності: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 431 с.
8. Зелінська Н. В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку. *Вісник Київськ. міжн. ун-ту.* 2004. Вип. 3. С. 13-25.
9. Карпіловська Є., Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя. *Проблеми української термінології. Вісник НУ «Львівська політехніка».* 2004. № 503. С. 3-8.
10. Коміньярська І.М. Українська наукова мова – навчальна дисципліна магістрів середньої освіти та професійна компетентність науково-дослідної діяльності майбутніх вчителів української мови і літератури. *Кременецькі компаративні студії: науковий часопис* / Д. Чик, О. Пасічник. 2021. Вип. XI. С.315-320.
11. Культура мовлення вчителя-словесника. Уклад. О. М. Горошкіна. Луганськ: Навчальна книга, 2007. 111 с.
12. Михайлова О. П. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: навч. посіб. Харків, 2000. 97 с.
13. Непийвода Н. Автор наукового твору: спроба психологічного портрета. *Мовознавство.* 2001. № 3. С. 11-23.
14. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
15. Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2005. 80 с.
16. Сербенська О. Культура усного мовлення: практикум: навч. посіб. Київ: Центр навч. літератури, 2004. 216 с.
17. Синиця І. А. Діалогічність у науковому тексті. *Мовознавство.* 2004. № 2-3. С. 55-60.
18. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.
19. Тернавська Т. До проблеми експресивності наукового мовлення. *Вісник Луганськ. держ. пед. ун-ту імені Т. Шевченка. Серія: Філологічні науки.* Луганськ: Альма-матер, 2001. № 3. С. 134-140.
20. Чепіга І. П. Мовленнєві особливості наукового тексту: текст-міркування, текст-доказ. Лінгвістичні студії. Донецьк, 2002. Вип. 10. С. 157-161.

Словники

1. Бибік С. П., Сюта Г. М. Словник іншомовних слів: Тлумачення, словотворення та слововживання: Близько 35 000 слів і словосполучень. Х.: Фоліо, 2006. 623 с.
2. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник-довідник. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 88 с.

3. Бук С. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 192 с.
4. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови. Київ: Наукова думка, 2002. 460 с.
5. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів. Київ -Ірпінь: Перун, 2004. 887 с.
6. Дзюбишина-Мельник Н. Я., Дужик Н. С, Єрмоленко С. Я., Ленець К. В., Пустовіт Л. О. Культура мови на щодень. Київ: Довіра, 2000. 170 с.
7. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
8. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. Вид. 2-ге. Київ: Довіра, 2006. 477 с.
9. Словник-довідник з культури української мови. За ред.. Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. К.: Знання, 2004. 367 с.
10. Найуживаніші слова і словосполучення. Найновіші запозичення. Спеціальна різноманітність термінологічна лексика. К.: А.С.К., 2006. 416 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України: URL: <http://www.nbuvgov.ua>(дата звернення: 23.08.2023)
2. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду URL: <http://www.ulif.org.ua>(дата звернення: 23.08.2023)
3. Донецький лінгвістичний портал: URL: <http://www.mova.dn.ua/>(дата звернення: 23.08.2023)
4. Українська мова в інтернеті: URL: <http://www.nowamowa.com.ua>(дата звернення: 23.08.2023)
5. Культура мови: URL: <http://www.kultura-mowy.wikidot.com>(дата звернення: 23.08.2023)